

Pređen se podaste na pot, se oglasite pri domačem dušnem pastirju in se z njim posvetujte. On vam bo povedal, kaj vam je storiti.

Brez denarja se nikar ne podajajte na pot. Vsaka lahko računa s tem, da službe ne bo mogla takoj najti in bo navezana na to, kar s seboj prinese.

Vsaka se naj čuva pred zapeljivci. Vedno več je takih, ki se na potu ali na kolodvorih prištolijo k neizkušnim dekletom in jih z obljubo, da jim preskrbijo službo ali prenočišče, zapeljejo. Nasedlo je že marsikatero dekle in spregledalo šele takrat, ko je bilo prepozno.

V Ljubljani se obrnite na osebo, ki nosi na rokavu belo-rumen trak z napisom: »**Kolodvorski misijon**«. Ta vam bo dala potrebne nasvete. Do drugih ne imejte zaupanja.

V Mariboru dobite potrebna pojasnila v Marijanišću (Gregorčičeva ulica). Katera za to ulico ne ve, naj vpraša stražnika, ki je pri kolodvoru. Na druge neznane ljudi se nikar ne obračajte z vprašanji, ker ni mogoče vedeti, komu se sme zaupati in komu ne.

Gospodinjam, ki iščejo služkinje. Gospodinja, ki išče služkinjo, često ne ve, kam bi se obrnila, da bi dobila dobro dekle. Vsem takim priporočamo, da se obrnejo na vodstvo Marijanišča v Mariboru (Gregorčičeva ulica). Tam dobijo vse potrebne nasvete.

*

Nekaj, kar je lepo in nič ne stane.

(Dalje.)

Kakor smo se zadnjič pogovorile glede umivanja, tako hočemo danes začeti razgovor glede pranja. Snaga pri pranju in pri obleki tudi ne stane veliko, skoro nič, pa vendar je tako prijetna vsem tistim, ki jo nosijo in tistim, ki jo gledajo.

Umazano perilo zbiraj skupaj za skupno pranje. Nikar pa tega pranja

ne odlagaj preolgo. Kaka dva tedna še ni škode, pozneje pa že. Posebno poleti pa nikar ne meči umazanega in prepotenega perila na kup, pač pa prepoteno perilo namoči in splahnjeno suši, potem pa vrzi tudi suho med umazano perilo, pripravljeno za pranje. Nad en mesec pa naj nikar nobeno umazano perilo ne leži, ker se reš dela škoda.

Najboljša voda za pranje je deževnica, ker ista ne obsega v sebi raznih rudninskih snovi. Najslabša je studenčnica, navadno ima dosti apna, pa se ne spoji dobro z milom.

Razne firme ponujajo za pranje milo vseh vrst. Pri milu je treba vedeti, da je tem boljše, čim bolj je suho. Ono milo, ki se v vodi hitro topi, ima preveč soli in ni dobro za perilo. Milo delamo iz živalske masti in iz luga. Večinoma se ne izplača delati ga doma. Nele milo, ponujajo tudi milni prašek. Kateri je boljši, je težko reči. Milni prašek se uporablja kakor boraks za kuhanje perila.

*

Zg. Sv. Kungota. V nedeljo, dne 29. maja se je s prav lepo uspešno prireditvijo v tukajšnjem Katoliškem domu na slovesen način zaključila Gospodinska šola, ki je nudila kmetskim dekletom potrebno gospodinsko izobrazbo. Šola je trajala od 1. marca do 24. maja. Zahvaljujemo se kralj. banski upravi, da je omogočila to važno šolo. Vsa čast in hvala voditeljici gđ. učiteljici Ivanki Rečnik, gđ. učiteljici Matildi Beloglavec in preč. g. župniku Frančišku Magdiču, ki so položili vso ljubezen in ves trud v ta tečaj! Zahvala pa gre tudi vrli družini Munda, ki je dala brezplačno na razpolago potrebne prostore ter še tudi drugače podprla šolo.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 4. junija so pripeljali špeharji 25 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12 do 14 Din, špeh 11 do 13 Din. Kmetje so pripeljali šest voz sena po 75 do 95 Din, dva slame po

70 do 75 Din, šest voz krompirja po 1.50 do 2 Din, šest vreč čebule po 5.50 do 6 Din. Pšenica 1.75 do 2 Din rž 1.50 Din, ječmen 1.50, oves 1.25 Din, koruza 1.50 Din, proso 1.75 Din, ajda 1.25 Din, fižol 250 do 3 Din, grah 8 do 9 Din, Celi orehi 5.50 do 6 Din, luščeni 16 do 18 Din. Piščanci 25 do 65 Din, gos 30 do 60 Din, puran 45 do 65 Din, kozliček 60 do 80 Din. Hren 8 do 10 Din, črešnje 12 do 14 Din, jabolka 8 do 12 Din. Mleko 2 do 3 Din, smetana 10 do 12 Din, surovo maslo 24 do 30 Din, med 14 do 20 Din, suhe slive 8 do 12, špargelj šopek 3 do 8 Din.

Mariborski živinjski sejem. Prignanih je bilo na sejem dne 1. junija 15 konj, 11 bikov, 55 volov, 178 krav in 16 telet; skupaj 275 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 4 do 5 Din; poldebili voli od 3 do 3.50 Din; plemenski voli od 2 do 2.50 Din; bikl za klanje od 3 do 3.50 Din; klavne krave debele od 2 do 3.50 Din; plemenske krave od 2 do 2.25 Din; krave za klobasarje od 1.25 do 1.75 Din; molzne krave od 2 do 2.50 Din; breje krave od 2 do 3 Din; mlada živina od 3 do 4.50 Din; teleta od 4 do 5 Din. Prodanih je bilo 155 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 3. junija. Pripeljanih je bilo 288 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 55 do 80 Din; 7 do 8 tednov stari 100 do 150 Din; 3 do 4 mesece stari 190 do 250 Din; 5 do 7 mesecev stari 300 do 350 Din; 8 do 10 mesecev stari 440 do 480 Din, eno leto stari 500 do 560 Din. Kilogram žive teže je veljal 6 do 6.50 Din, kilogram mrtve teže 9 do 10.50 Din. Prodanih je bilo 174 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso prve vrste 1 kg 10 do 12 Din; volovsko meso druge vrste 6 do 8 Din. Meso od bikov, krav in telic 4 do 6 Din. Telečje meso prve vrste 10 do 12 Din; telečje meso druge vrste 6 do 8 Din. Svinjsko meso sveže 8 do 18 Din.

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sezite takoj po staropreizkušeni »**Franz Josefovi grenčici!**« Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »**Franz Josefova**« voda izborna učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. »**Franz Josefova**« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 16

Nov izum.

Neki Italijanski pomorski častnik je iznašel nov posebne vrste telefon, s katerim se je mogoče telefonično pogovarjati s potopljenimi podmornicami. Polzikus so napravili s podmornico »X3«, ki se je nalašč radi polzikusa spustila na morskno dno, in z ladjo »Titanos«. Polzikus se je popolnoma posrečil in pogovor so na ladjki kakor v podmornici enako razločno ališali. Italijanska vojna mornarica je že kupila iznajdbo.

Predsednica indijskega zbora.

Angleški list je objavil zanimive posameznosti iz življenja gospe Sarodšini Naidu, ki je junaška bojevnica za osvoboditev Indije. Ko

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

24

(Dalja.)

Začetkom julija je bila petrinjska trdnjava dozidana.

Enako je dal utrditi Repič in je zavzel po hudem odporu Bihač, ki je tvoril ključ do Hrvatske krajine. Za Bihač so skrbeli Kranjci, ker jim je varoval južno mejo dežele. Tedaj je bil poveljnik trdnjave Ivan Josip pl. Lamberg, ki je imel poleg domačih Hrvatov še 150 vojakov. Jurij pl. Kisel je sicer hitel s kranjskimi brambovci Bihaču na pomoč, a prišel je prepozno. Trdnjava se je predala, ko je obljubil Hasan, da se ne bo zgodilo ljudem nič žalega. Vsakdo sme prosto oditi in odnesti seboj, kar hoče, ali pa ostati v trdnjavi. Toda Turki niso bili mož beseda. Poveljnik Lamberg je odšel s 30 hlapci, njih ženami in otroci, Turki pa so napadli njegovo četo pri Mečiniču, da bi jo oropali. Utekel je le Lamberg z nekaterimi tovariši. Še bolj verolom-

no so postopali Turki v Bihaču, kjer so posekali krog 2000 prebivalcev.

Padec Bihača, ki je bil skozi desetletja glavni branik Hrvatske krajine, je hudo zadel ves krščanski svet. V Avstriji in na Nemškem so izdajali letake, ki so predstavljali trdnjavo in opisovali njen padec.

Med tem je zapustil Hasan paša Bihač in je krenil po dolini Une proti severu v Petrinjo. Pri bližnjem Brestu je zbiral ban Tomaž Erdedi večjo vojsko. Došlo je 2000 štajerskih domobrancev pod raznimi kapitani. Ban je imel seboj svojo običajno bansko četo 500 mož in domobrnce iz Slavonije. Vsega skupaj je bilo pri Brestu krog 3000 vojakov. Hasan paša je dal zgraditi pri Petrinji most čez Kolpo in se je bližal banu s 7000 možmi. Ker je posedal premoč, je obšel z enim delom krščanski tabor in prijel od strani bana in Štajerce. Pretila je nevarnost celotnega obkolenja krščanske vojske od turške armade. V tem trenutku razvije ban kraljev prapor, ki mu ga je bil poslal sam cesar, da ohrabri krščanske vojake za napad. Tudi to je bilo zaman. Ko vidi Erdedi,

V omotici do svetovne slave in do zaročenca.

Pred nekaj tedni se je vršila v Bukarešti na Romunskem slovesna zaroka mladostne Esmirande Braescu, ki se veseli svetovnega rekorda glede ženskega skoka s padalom, z znanim letalcem na daljavo, poročnikom Popescu. Že dolgo je ljubila Esmiranda najslavnejšega romunskega letalca Popesca, ne da bi se bil on, ki je vzrasel v letalstvu, zmenil za oboževalko. In kaj vse ne stori obupano žensko srce iz ljubezni!

Esmiranda si je kupila padalo. Letalec Popescu je izrekel nekoč opazko, da je svetovni rekord skoka ženske iz aeroplana s pomočjo padala še presneto neznan. On bi imel največje spoštovanje do one ženske, ki bi omenjeni rekord v skoku nekoliko zvišala.

To mnenje je zadostovalo, da se je dvignil lepega dne Popescu v zračne višine v svojem letalu na letališču in za njim je sedela trepetajoča Esmiranda z namenom, da skoči iz aeroplana v globino. Letalec se je povzpел hitro 6000 m visoko in je namignil čisto preplašeni gospodični, naj se požene iz aeroplana. Mlado ženšče pa ni hotelo ubogati ter tvegati smrtnonevarnega skoka. Stala je zadaj za ljubčekom, se tresla po celem telesu in jokala na ves glas. Popescu je krožil vedno višje in višje in prej bi mu bil pošel bencin, nego bi ga bile ganile obupane solze spremljevalke. Naenkrat je pograbila poročnika jeza in je nahrulil preplašeno iz polnega grla: »Ven, plašna gos!« Tako surov izbruh jeze je bil preveč za jokajočo Esmirando. Skočila je iz letala, ker si je hotela prostovoljno končati življenje. Pa ni umrla, na hrbet pritrjeno letalo se je med skokom lepo odprlo in dosegla je ljubo mater zemljo nepoškodovana, a v popolni nezavesti od preobilo prestanega strahu.

Ko se je prebudila iz omotice, jo je že držal tolikanj oboževani Popescu v

naročju. Tako je prišlo do svetovnega ženskega rekorda glede višinskega skoka iz letala. Esmiranda se je povzpela nehote in v omedlevici do svetovne slave in postala še zaročenka najslavnejšega romunskega letalca.

Postavimo dr. Kreku spomenik!

Ob Krekovi smrti je bila naša javnost tako prepričana, da mora veliki mož dobiti v Ljubljani primeren spomenik, da so pričeli pripravljati prispevki v ta namen, še preden je bil Krek pokopan in preden se je ustanovil kak odbor za zbiranje potrebnega denarja.

Prvi odbor za Krekov spomenik je pod predstvom pisatelja dr. Fr. Detele postavil Kreku orjaški nagrobnik na pokopališču. Ni pa nadaljeval dela, da bi postavil Kreku tudi spomenik v mestu, ampak je preostanek denarja 21.454 Din izročil mestnemu magistratu ljubljanskemu za dijaške ustanove, časteč na ta način skrbnega dobrotnika dijaštva.

Vendar pa so čutili Krekovi znanci in prijatelji vsa leta po njegovi smrti, da bi moral biti Krek, ki je bil tisočem zvest tovariš in vodnik, vsaj po svojem kipu navzoč med narodom, na katerega je bil navezan z vsem srcem. Povsod ga pogrešamo, naj srečavamo naše oči vsaj njegovo podobo, kadar nas privede pot v slovensko prestolico. Kreku bodo postavljali v raznih oblikah spomenike še razni rodovi — en spomenik mu pa morajo postaviti na enem najvidnejših mest v naši domovini tudi njegovi sodobniki in prijatelji, ki so neposredno uživali Krekovo navzočnost.

Zato se je obnovil odbor za Krekov spomenik in se obrača tem potem na vso javnost s prošnjo: Vsak, ki se zaveda, kaj je bil Krek Slovincem in vsem južnim Slovanom, naj pošlje svojim razmeram primeren prispevek, da dobi Krek v Ljubljani spomenik, ki bo dvigal vse k delu, po katerem je postal Krek velik.

Saj »če ti postavimo spomenik, ga postavimo najboljšemu, kar nas je; tvoji veri, tvojemu upanju in tvoji ljubezni — bodočnosti svoje domovine, Jugoslovanstvu!« (Zupančič ob Krekovi smrti.)

Prispevki naj se pošiljajo na naslov: Odbor za Krekov spomenik v Ljubljani, Dunajska cesta 38 (Zadružna zveza).

★

Ponovno opozarjamo, da priredi dne 9. in 10. julija Krščanska ženska zveza v Mariboru svojo letno skupščino v Rajhenburgu. Za to skupščino je ministarstvo saobračaja v Beogradu dovolilo polovično vožnjo vsem udeležencem od vstopne postaje na Slov. Štajerskem pa do Rajhenburga in nazaj proti izkaznici, katero da zveza vsakemu udeležencu proti plačilu 5 Din. Da more vodstvo pravčasno prijaviti število udeležencev železniški upravi, prosimo, da se naj vsak udeleženec čimprej odloči, najpozneje pa do 22. junija. Prijavi se lahko v društveni pisarni Aleksandrova cesta 6/1 soba 11, katera je odprta vsako sredo in soboto od 8. do 10. ure in od 2. do 4. ure. Pričakujemo od strani članic, kakor tudi prijateljev društva prav obilno udeležbo. Odbor.

Romanje v Marijino Celje. Centralni odbor prosvetnih društev frančiškanske župnije v Mariboru odgovarja na številna vprašanja glede letošnjega romanja v Marijino Celje, da se bo vršilo avgusta, če se jih bo dovolj priglasilo. Javiti se je treba najkasneje do 1. julija. Ako se do konca junija priglasijo dovolj udeležencev, se vrši romanje, drugače pa se opusti. Vse prijave je treba nasloviti: Centralni odbor prosvetnih društev, frančiškanski samostan, Maribor.

Izlet na Pohorje. Framski fantje, tako nam piše mladenič iz Frama, smo napravili 22. maja izlet na Pohorje. Krenili smo na pot ob pol 6. uri zjutraj ter šli iz Frama skozi Loko vedno višje in višje do končnega cilja. Na vrhu pred Sv. Martinom smo zapeli pesem »Na planine«, nato smo odšli k župnišču ter se predstavili g. župniku, ki nas je radostno in prijazno sprejel ter z lepim nagovorom pozdravil. Po kratkem odmoru smo si ogledali starodavno cerkev, katera že obstoja od leta 1252, in zanimivo ploščo Orfeja, ki brenka na liro, okrog njega pa divje

da niti kraljeva zastava ne pomaga in da je preveč Turkov, zamenja konja ter pobegne čez vodo. Za njim beže huzarji in mnogi Štajerci. Kar jih je ostalo, so jih Turčini posekali ali ujeli. Zaničljivo je rekel pozneje Hasan, da ne ve, ali je premagal vojake ali »kramarje«. Sultan je poslal zmagovalcu častno sabljo.

Neposredna posledica poraza pri Brestu je bila ta, da so plenili Turki tri dni neusmiljeno po Turopolju. Potem je Hasan zopet mislil na svoj prvotni naklep, osvojiti Sisek. Dne 23. julija je začel oblegati trdnjavo, katero so branili zagrebški kanoniki: Nikolaj Mikac, Blaž Gjurak in Matija Fintič. Turki so se hoteli polastiti Siska potom izdaje in so pridobili nekega vojvoda Marka, da pregovori posadko, naj se poda prostovoljno in prizna sultanovo oblast. Nakana ni uspela. Radi tega je začel Hasan obstreljevati trdnjavo. Dne 25. julija je poslal poveljnik Mikac generalu Štefanu Grasweinu v Koprivnico te-le besede: »Danes so naskakovali Turki trikrat zunanja vrata Siska in okope. Nekaj hlapcev so postrelili in smo jih pokopali, nekaj so jih pa tež-

ko ranili. Vse je Turek zlomil in pokončal. Zdaj strelja s Kacijanarico*, z velikimi banu odvzetimi topovi in 16timi kanoni tja, kjer je shranjen naš smodnik. Porušil je že pri stolpu 12 komolcev zidu na daljavo. Tudi kos novega zidu je že podrl. Na bregu Kolpe proti gradu je naredil 16 močnih okopov, da strelja iz njih ves dan na zidovje. Tudi iz drugih okopov, napravljenih na poti proti stražnemu stolpu, je naredil veliko škode. Osemdesetkrat je vstrelil danes s topovi. Pet naših je mrtvih, brez onih, ki so na braniku, tudi ne štejem žensk in otrok. Smodnika in živeža so prinesle Turčinu kamele 40 tovorov. Prisel je, da ne odide, dokler se ne udamo in dokler se ne bo poznalo, kje je stal Sisek. V takem slovesu ne maramo biti kakor Lamberg. Slavno ime hočemo ohraniti pred svetom, kakor smo je imeli doslej. Pomagajte nam za božjo voljo vi,

* Kacijanarica je bil velik top, katerega je dal vlti slavni protiturški vojskovodja Ivan Kacijaner. Turki so top uplenili krščanski vojski in ga uporabljali v bitkah po Vojni krajini.

je angleška vlada zaprla Gandhija in druge voditelje vseindijskega zbora, je vršila gospa Naidu nekaj časa službo namestnika kongresnega predsednika. Slednjič so vtaknile tudi njo angleške oblasti pod ključ.

Gospa Naidu je znamenita pesnica. Danes je že stara 50 let in zloga pesmi edino še v indijskem jeziku. Svojčas je objavljala mične stihe v angleščini in jih je zelo rada prebiralala znana angleška kraljica Viktorija. V dobi vladanja Viktorije je bila Naidu nežna ter vitka Indijka, danes je debelušasta gospa, ki je darovala svoje duševne zmožnosti in denar narodni probudi med rojaki. Naidu je

živali kot krotke poslušalke. Ta podoba je zelo slična Orfejevemu spomeniku v Ptuj in je ba je celo po njem posneta. Tu so tudi odkrili razne druge rimske starine in kamnolom pod Sv. Uršo v višini 1106 m, kjer so že Rimljani lomili pohorski mramor. Po svetem opravilu smo se napotili proti počitniškemu domu kraljice Marije. Ogledali smo si Pohorski in Mariborski dom. Po težki ločitvi od planinskih krasot smo se vrnili proti domu. Spotoma smo si še ogledali stari, večinoma že razpadli grad »Gromberg«, nato pa hodnik, ki vodi Bog ve kam. Tako smo se naposled vrnili z višin, kjer se duh in telo krepi ter žalosten obraz razvedri.

Sv. Frančišek v Sav. dolini. »Vaš dan je danes, ljube matere,« smo v nedeljo, dne 29. maja lahko rekli, ko smo prvokrat slovesno proslavili materinski dan. V jedrnatih besedah je zjutraj v cerkvi g. župnik Vogrinec razložil mogočen vpliv dobre matere, ne le na družinsko, temveč tudi na javno življenje in nasprotno, koliko zla lahko povzroči slaba mati. Med sveto mašo so matere skupno pristopile k mizi Gospodovi. Popoldne se je po slovesnih večernicah zbralo v društveni dvorani na 200 ljudi. Med njimi so bile častno zastopane matere — toliko jih dvorana še ni videla — kjer so poleg govora predsednika prosvetnega društva Jamnika številni mali in veliki deklamatorji izražali čustva vdanosti njim, ki to pač v resnici zaslužijo. V igrici »Dva računa« smo videli, da je materi plačilo za trud, ki ga ima z otroci, njena ljubezen. Pomenljiva dekliška igra »Za srečo«, je s svojo globoko vsebino šla res do srca. Fantje in dekleta so pod vodstvom Ivana Časla prav dobro zapeli štiri, slavnosti primerne pesmi. Vso slovesnost je močno povzdignil nastop tamburaškega zbora, ki je po par mesecih obstoja pod vodstvom Ivana Ročnika pokazal priznanja vredno sposobnost. Hvala vsem, ki ste pripomogli, da je vse tako lepo poteklo! Naj bi praznično razpoloženje, ki je vladalo ta dan v naših srcih, vedno ostalo ter se izžarevalo v otroški ljubezni do naših skrbnih mamic!

»Domoljubni pevce«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Sv. Urban nad Mariborom. Kakor smo obljubili, tako tudi storimo ter naznanjamo vsem ljubiteljem našega razglednega hriba in vsem častilcem sv. Urbana, da obhajamo tu gori prihodnjo nedeljo, dne 12. junija, že dolgo iskreno zaželjeno slovesnost blagoslovitve naše zunanji in znotraj popolnoma prenovljene cerkve. Lepa je, da jo z radostjo gleda oko. Veliko so si prizadevali sosedje od blizu in daleč, da se delo posreči; veliko so že darovali in žrtvovali in še tudi bodo, da nas ne bodo tlačili dolgovi; in veliko je zdaj tudi njihovo in cele kamniške župnije veselje, da se je delo srečno končalo in da pride dan slovesne blagoslovitve tako okusno prenovljene cerkve sv. Urbana. Da ste priče naše radosti in da počastite priljubljenega varuha naših vinskih goric in sadonosnikov, pridite vsi, ki se radi ozirate na naš prijazni hrib in belo cerkev na njem, pridite sem gori vi vsi iz okoliškega gričevja in milih dolin, posebno še vi iz mariborske, kungoške, svečinske in šentjurske strani ter pred vsem vi naši najbližnji sosedje in najzvestejši prijatelji Križančani, pridite prihodnjo četrto pobinkoštno nedeljo, dne 12. junija. Ob pol devetih bo blagoslovitev cerkve, nato pa pridiga in slovesna sveta maša ter nazadnje darovanje za olajšanje našega plačilnega bremena. Prihitite! Vsi častilci sv. Urbana — dobro došli!

Rošpah tik Maribora. Neizprosna smrt si je zadnji četrtek izbrala iz naše sredine pridnega soseda Ferdinanda Pukl, kateremu smo pač vsi želeli še dolgo življenje. Po zgodnji smrti staršev so trije sinovi sami gospodarili, dokler si nista dva ustvarila lastnih domov in si je Ferdinand na rojstni dom pripeljal pridno gospodinjstvo od Sv. Križa. V srečnem zakonu je živel in zgledno, pridno in modro gospodaril, da bi lahko dobro shajali njegovi peteri otroci — tri hčerke in dva sina — na prelepem domu ob kapeli, kjer njegov rod gospodari neprestano že nad sto let in iz katerega je tudi izšel bivši župnik v Rušah. Na stari podrtiji si je postavil nov krasni dom, ki ponosno gleda k nam proti Kamnici in gori proti Sv. Urbanu

ter tje proti Spodnji Sv. Kungoti in v Pesniško dolino. Pa kakor se je pritepla v veseli raj pogrebna kača, se je oglasila tudi na Pulkovem domu svetovna vojna ter odpeljala skrbnega gospodarja najprej na vzhodno in potem še na južno fronto in mu zadajala kal smrti, ko je bil prestreljen skozi levo ključnico. Pri svojem povratku na dom je našel popolnoma novo gospodarsko poslopje, katero mu je postavila zvesta žena na mestu kmalu po izbruhu vojne pogorelega starega. Toda siromak ni več okrevljal. V začetku letošnje zime se je še težko poškodoval ter si je okoli pusta pri padcu še zlomil nogo in si od tistih dob ni mogel več odpomoči. Celo spomlad je preživel v mariborski bolnici, iz katere se je po binškoških preselil na svoj ljubljenski dom, da tam — lepo z Bogom spravljeno — v svojem petdesetem letu na večno zaspi. Dobra vzgoja otrok, zgledno krščansko življenje, neprestana skrb za lepoto domače kapele ob cesti in pa velika ljubezen do cerkve sv. Urbana so bili poleg velikega števila domačih faranov in dobrih Križančanov zadnje soboto vrli spremljevalci na njegovi zadnji poti k Sv. Urbanu, katero je vodil msgr. Vreže, profesor iz Maribora, in bodo tudi zagovorniki njegovi pred prestolom božjim.

Št. Peter pri Mariboru. Število Mohorjanov je letos za malenkostno število padlo. Pa kdor je zamudil naročiti Mohorjeve knjige, naj to stori naknadno. Meseca julija tega leta priredi prosvetno društvo »Skala« tombolo, na kar že danes opozarjamo Šentpeterčane. Suša se nam je obetala, pa Bog nam je še pravočasno poslal pohlevnega dežja, da so zopet oživela naša polja, vinogradi in sadovnjaki. Zato smo — hvala Bogu — zopet ene skrbi rešeni. Sadonosniki kažejo izobno, ter se nam obeta, če ne bo kakšnih vremenskih nezdoljivosti — bogata letina. Število vinotočev je manjše od preteklih let. Pač pa se prodaja skoraj povsod od pet litrov naprej. — Za slučaj, da bi Šentpeterčanom še ni bil znan odlok ministrstva prosvete od 4. februarja tega leta, ga v kratkih obrisih navajamo. Okrožnica ministrstva obsoja grde navade, radi katerih verski in moralni čut pada in se gubi. Okrožnica dalje pravi tudi naslednje: »Brez močnega verskega in moralnega čuta ni nikakor možna ljudska družabna skupnost.« Zato se učitelstvu priporoča,

hčerka indijskega bogataša, pristašinja Gandhija, a ne živi spokojno po njegovem vzgledu. Stanuje navadno v razkošnem hotelu v mestu Bombay in šofira sama avto. Vzgojena je bila na dvoru najbogatejšega indijskega kneza v Haiderabadu. Po očetju je podedovala dve lastnosti: usmiljeno srce do revežev ter tlačeni in strast za mešanje raznih kovin in tekočin.

Izkoriščanje toplih vrelcev.

Na otoku Islandu je, kakor znano, polno vročih vrelcev, takozvanih gejzirov, ki brizgajo svojo vodo do 60 m visoko. Nekatero teh vrelcev izkoriščajo že nekoliko let za segrevanje hiš v Reykjaviku,

polkovnik Hrvatske in upravitelj Slavonske krajine.«

Hasan paša vendar ni mogel dobiti Siskani s silo niti z grožnjami. Ko je udarjal nanj pet dni zama, je naenkrat prekinil oblego in puštožil hrvatsko ozemlje. Tekom zadnjih dveh let je osvojil in požgal v Krajini okoli 26 gradov ter trdnjav in odpeljal v sužnost 35.000 ljudi. Zima je šele končala boje v nesrečnem letu 1592, ki je stalo kristjane toliko krvi in denarja, Slovencem in Hrvatom pa zapustilo strah in trepet za bodočnost.

Napočilo je usodepolno leto 1593, tretje leto borbe za Sisek, ki je bil poleg Karlovca še edini branik hrvatskih in slovenskih dežel; vse drugo je bilo v razvalinah ali pa v turških rokah. Padec te močne trdnjave bi bil odprl Turkom vrata v osrčje naših planinskih dežel. Dobro pripominja zgodovinar Valvazor: »Sisek je imel biti po načrtu Hasanovem tista vrv, s katero je hotel nase pritegniti in podvreči Štajersko in Kranjsko.« Enako povdarja pomen Siska slovenska narodna pesem, ki se glasi:

Če Turek vzela nam Sisek bode,
Nam narobe vse, vse pojde:
Mest' Ljubljana bo pokrajna
Dežela Kranjska turška drajna.

Vse se je balo, da pride huda nesreča nad hrvatsko in slovensko zemljo takoj, ko skopni sneg. Iz nekega zasebnega pisma lahko posnamemo, s kolikimi strahom so pričakovali ljudje, kaj bo prišlo. »Zgubljen bi bil Sisek, pa tudi vsa Kranjska, ako bi ne bil Bog čudežno pomagal. Že so sklenili Ljubljančani večji del bežati; drugim, zlasti ženskam in otrokom, so svetovali, če pride sovražnik pred mesto, naj raje trumoma poskačejo v Ljubljanico, kakor da bi bile oskrnjene od Turkov. Spominjam se, da sem vse to večkrat slišal od stare matere.« Tako piše neki nepodpisani poročevalec.

Vkljub temu je bila vnema za obrambo meje precej mlačna. Cesar Rudolf je bil pač poslal že minulo jesen v Zagreb mejnega grofa Karola Burgavskega in mu izročil nad vojsko vrhovno poveljništvo. A dolgo jesensko deževje je prisililo nekaj njegovih vojakov, da so se vrnili do-

da ob vsaki priliki delajo z živo besedo in s svojim osebnim zgledom na versko moralnem izobraževanju.

Dobrovoce pri Mariboru. Dne 25. maja je v Gospodu mirno zaspal posestnik iz Dobrovoce, Avgust Avguštin, ki je preminul v najlepši moški dobi. Kako so rajnega Avgusta ljubili vsi občani, je pričal njegov pogreb, ki sta ga vodila oba dušna pastirja iz Slivnice. Rajni zapuščata žalujočo ženo in petero nepreskrbljenih otrok. Njegovi čislani rodbini izražamo svoje sožalje! Rajnemu pa bodi Bog milostljiv sodnik! Ohranimo mu časten spomin.

Dogoše. Dne 12. junija se vrši v Dogošah dopoldan župni sestanek Gasilske župe Maribor desni breg. Popoldne bo v gostilni Mikl v Dogošah vrtna veselica. Da bodo posestniki vestransko zadovoljni, skrbi domače gasilno društvo.

Slivnica pri Mariboru. Pretekli teden nam je celourno zvonjenje zjutraj, opoldan in zvečer naznanjalo tužno vest, da je zaspala v Gospodu obča spoštovana in priljubljena Terezija Špurej, v starosti 69 let. Bila je vzgled pobožnosti; od nje ni bilo slišati nikdar žal besede. Kot samska je svoje življenje posvetila Mariji in Bogu, zato tudi upamo, da se zdaj veseli pri svoji nebeški Materi. Draga Terezika, počivaj v miru! V sredo zvečer, dne 11. maja, so goreli lepi kresovi po hribih in poljih slivniške župnije v proslavo 60 letnice našega zaslužnega moža dr. Antona Korošca. Po vaseh so zavedni, katoliško misleči fantje nabili tudi možnarje, da je pokalo in odmevalo od vrha Pohorja daleč v širono polje. S tem smo pokazali, da ima ravno v Slivnici mnogo mnogo prijateljev in somišljenikov. Ima pa tudi nasprotnike, večinoma same bivše nemškutarje, ki so se pa po vojni preobrnil v čisto druge vrste volkov.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Pretekli pondeljek, dne 30. maja smo obhajali v Jurjevem dolu poroko mladega posestnika Jožefa Ornika z vrlo Marijino družbenico Liziko Partličevo. Ob tej priliki so zbrani gostje zbrali 132 Din ter poklonili sorodniku, ki se pripravlja za novomašnika. Vsem darovalcem iskrena zahvala, novoporočencema pa obilo sreče!

Hajdina pri Ptuj. Prostovoljno gasilno društvo priredi dne 12. junija na vrtu Ivana Ogrizeka veliko tombolo s prav lepimi dobitki. Čiti dobiček je namenjen za izplačilo no-

ve motorne brizgalne. Kdor hoče biti srečen, naj pride v nedeljo na Hajdino. V slučaju slabega vremena se tombola preloži na prihodnjo nedeljo.

Šikole pri Pragerskem. Meseca maja so odšle kar tri neveste iz naše vasi in se podale na pot novega življenja. Prva jim je pokazala pot v zakonsko življenje Lenčka Kušar, ki se je poročila z Ludvikom Gaišt. Kar drugi dan ji je sledila mladenka Barica Zaizar z mladeničem Franc Lenartom. Teden pozneje, dne 23. maja, pa sta si v dosmrtno zakonsko zvezo podala roke Marija Čelan in vrli mladenič Rudolf Čelan. Zakonski jarem ne bodi jim nikdar pretežak. — Tudi pri nas se pojavljajo požari. V sosedni vasi je gorelo pri Francu Beraniču in posestnici Mariji Klasinc. Sosedje in vaščani, pomagajte jim, s čimer morete, saj pregovor pravi: »Če hočeš, da ti Bog pomaga, ne goni reveža od praga!«

Sv. Venčeslav. Žalostno so zapeli zvonovi v slovo g. Aní Povh. Bila je zelo priljubljena gospa po vsej župniji ter izven nje. Kruta smrt jo je dne 1. junija iztrgala iz sredine njenih dragih. Bolehala je že dolgo časa. Sam Bog jo je rešil vseh zemeljskih muk. Osvojenjena vsega trpljenja se je preselila tja, kjer ni žalosti ne solz. Onstran groba naj ji sveti večna luč. Žalujočo družino tolaži vsemogočni Oče!

Sv. Barbara v Slov. goricah. V nedeljo, dne 12. junija tega leta priredi naše gasilno društvo veliko tombolo ob priliki župnega sestanka z bogatimi dobitki. Ob 10. uri bo sveta maša za gasilce. Prijatelje in tovariše vabimo na prijazne naše griče. Občina Korena je letos pričela v večjem obsegu gradnjo nove ceste ter bo letos čez 2 km ceste gotove. Pred kratkim se je vršila tehnična revizija te gradnje, o kateri se je gradbeni inženir pohvalno izrazil, da je delo dobro in dosti narejenega. Ban. uprava nam je obljubila podporo, prosimo tudi cestni odbor, da nas upošteva, da delo čimprej dovršimo. Obeta se nam lepa sadna letina, le sena bo po hribih malo.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Strašna nesreča je doletela družino Franca Klobasa, tesarja in posestnika v Zgornjih Žerjavcih. V starosti 58 let se je smrtno ponesrečil dne 14. maja pri dviganju plohov na tesarškem delu. Ponesrečenemu očetu so nudili takojšnjo zdravniško

pomoč doma, potem v bolnici, kjer je v strašnih bolečinah umrl na hinkoštno nedeljo zjutraj ob 4. uri. Rajni je bil pravi krščanski mož, vzor in posestnik ter priden delavec. Naj počiva v miru! Njegovi družini naše sožalje!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Ze dva meseca načeluje naši trški občini gosp. Ernest Golob, gostilničar in posestnik, ki je bil imenovan od banske uprave na mesto prostovoljno odstopivšega g. Valentina Klemenčiča, brata odlikovanega P. Pelagija. Za šolskega upravitelja je bil imenovan g. Josip Golob na mesto g. Franca Golež, ki je bil prestavljen za šolskega upravitelja v Št. Ilj v Slov. goricah. Ze dalje časa se zdravi v mariborski bolnici g. župni upravitelj in gvardijan P. Ernest Jenko, ki je nevarno obolel na obeh. Želimo mu vsi skupaj, da bi kmalu popolnoma ozdravel ter se zdrav vrnil v našo sredo, ker ga že vsi, zlasti še samostanska družina, prav težko pogrešamo.

Sv. Trojica v Slov. goricah. (Visoko odlikovanje našega rojaka v tujini.) Iz Gradca nam je došlo sledeče sporočilo: V nedeljo, dne 29. maja tega leta smo v graškem frančiškanskem samostanu obhajali veliko slovesnost, katere povod je bilo odlikovanje preč. P. Pelagija Klemenčiča, provincijala avstrijske frančiškanske provincije. Prišel je sam naučni minister in deželni glavar dr. Rintelen. V daljšem nagovoru je slavil P. Pelagija kot izbornega provincijala ter posebno povdarjal, da ni samo rešil provincije v težkih časih iz mučnih položajev, temveč je celo pripomogel h krepkemu duhovnemu življenju in jo s postavitvijo serafinskega semenišča postavil na trdni temelj. Po svojem govoru je gospod minister preč. P. Pelagiju pripel na prsi veliko častno znamenje »Signum laudis«. V prejšnjih časih je bilo s tako odliko združeno avstrijsko plemstvo. K visokemu odlikovanju so P. Pelagiju med drugimi odličnimi gosti čestitali graški frančiškanski gvardijan, kanonik dr. Krenn v imenu sekovskega škofa in drugi. K temu odlikovanju tudi mi Trojičani prav iskreno čestitamo in sploh vsi Slovenci moramo biti tega veseli, da je namreč sin slovenske matere dosegel v tujini tako visoko čast in odliko.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Zadnji dan majnika smo imeli pogreb, kakršnih se pri nas ne

mov. Le grofu Alfonzu Montecuculiju je ukazal Karol Burgavski, naj s svojimi 150 možmi prezimi v Novem mestu. Toda Novomeščani so se branili teh vojakov, češ, da nimajo za njihove konje krme in hlevov. Zato so morali ostati v Krškem. Mejni grof Burgavski je zapustil Zagreb koncem januarja. Na njegovo mesto je poslal nadvojvoda Ernest Ruperta pl. Eggenberga, ki je bil izkušen general. Dal mu je naslov komisarja, sam si je pa pridržal naslov vrhovnega poveljnika nad vsemi četami v Krajini.

Eggenberg je došel v Zagreb začetkom februarja in začel zbirati krog sebe večjo armado. Nadvojvoda Ernest mu je poslal 500 konjenikov pod vodstvom Melhiorja Röderna iz Šlezije, Montecuculijeve vojake in nekaj solnograškega moštva, katerega je izprosil sam od nadškofa. Nadvojvoda je obvestil 27. aprila tudi kranjske stanovalce o preteči nevarnosti in jim ukazal, da naj odpošljejo vojsko, ki bo čuvala deželo. Dne 10. maja so izdali deželni oskrbnik grof Volk s Turna in Križa, deželni upravitelj Krištof baron Turjaški z vsemi deželnimi odborniki oklic, ki se je

prečital na prižnicah po vseh okrožjih Kranjske. Oklic je omenjal težave oboroževanja radi bližnje žetve, lakote, draginje in kuge, ki preti neprestano deželi, a je vendar določil sledeče: »Konjenica mora biti do 20. majnika v Zagrebu. Gospostva naj naredo takoj zapisnike pešcev z ozirom na ognjišča in kmetije. Zapisniki naj se pošljejo deželnemu oskrbništvu, da dobe stotniki četrtin prepise. Izberejo naj se za tridesetega, desetega in petega moža najbolj močni in pripravni ljudje. Kadar se bodo zapalili kresovi in dali ukazi s strelji ali s pisanimi oklici, naj trideseti, deseti in peti mož precej odide na določeno mesto, kakor se bode ukazalo.« — Tudi cesar Rudolf se je pričel bolj brigati za obmejno vojsko in jo podpiral z denarjem. Tekom enega leta je dovolil za kranjske čete 234.053 gld. 43 krajcarjev.

Medtem ko se je zbirala krščanska vojska, tudi bosanski paša ni držal križem rok. Že zgodaj na spomlad so začele napadati turške čete Hrvatsko krajino. V tolpah po 150 mož so divjali krvoloki med Kolpo in Savo in odvajali v sužnost kristjane.

(Dalje sledi.)

islandskem glavnem mestu. Sedaj je vlada izdelala načrt, po katerem bodo toploto kakih 100 vročih vrečev izkoristili za kurjavo ogromnih rastlinjakov, v katerih bodo pridelovali sadje in zelenjavo. Načrt tehnično nikakor ni neizvedljiv, zahteval pa bo velikih stroškov za zgradbo rastlinjakov, mnogo kilometrov dolgih cevi, ki bodo izolirane, da se voda v njih ne bo shladila, in za vzdrževanje cevne sistema. Ker pa po drugi strani na Islandu zelenjave in sadja doslej niso mogli pridelovati, za uvoz pa so morali plačevati ogromne vsote, bo moral načrt tudi finančno uspeti in bo velikega pomena za to deželo.